

วินัยและการรักษาวินัย

ความหมายของวินัย

การมีวินัยเป็นความคาดหวังของสังคมที่จะให้บุคคลประพฤติตนในสิ่งที่ถูกที่ควรอันจะส่งผลให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและและสังคม ได้แก่ การประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของสังคม

- คำว่า “วินัย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ
- “วินัย” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Discipline หมายถึง เครื่องควบคุมพฤติกรรมของคน
- ในทางการบริหารนั้น “วินัย” มีความหมายไปในหลายลักษณะ เช่น ลักษณะที่เป็นการควบคุมตนเอง (Self Control) โดยมุ่งพิจารณาวินัยในแง่การพัฒนาตนเอง เพื่อ

- สอดคล้องกับปรับตัวให้กับความจำเป็นและความต้องการ ซึ่งเรียกว่าอัตวินัย(Self Discipline)
วินัยข้าราชการอาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ความหมาย คือ
  ๑. หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผน ความประพฤติที่ทางราชการกำหนดให้ข้าราชการยึดถือและปฏิบัติ
  ๒. หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่ข้าราชการแสดงออกมาในทางที่ถูกที่ควร เป็นการควบคุมตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่ถูก ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือแบบแผนที่ทางราชการกำหนดไว้

วินัยหมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ หรือแบบ
แผนความประพฤติที่ควบคุมพฤติกรรมของคน
ในองค์กรให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์

จุดมุ่งหมายของวินัยข้าราชการ

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักของทางราชการ

- ความสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายของงาน
- ความเจริญของประเทศ
- ความมั่นคงของชาติ
- ความผาสุกของประชาชน

ความสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายของงาน

๑. เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชน
๒. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
๓. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

๔. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความ
จำเป็น

๕. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ
ให้ทันต่อสถานการณ์

๖. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก
และได้รับการตอบสนองความต้องการ

๗. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
อย่างสม่ำเสมอ

ขอบเขตของวินัย

- เท่าที่กำหนดไว้ในข้อปฏิบัติ
- เท่าที่จะไม่ให้มีผลกระทบต่อการ
บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์
หลักของงาน

ความหมายของคำว่า “รักษา”

- ระวัง
- ดูแล
- ป้องกัน
- เยียวยา

การรักษาวินัย ได้แก่

๑. ข้าราชการระวังไม่กระทำผิดวินัย
๒. ผู้เกี่ยวข้องต้องดูแลส่งเสริมและพัฒนาให้ข้าราชการมีวินัย
๓. ผู้เกี่ยวข้องต้องป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิดวินัย
๔. ผู้เกี่ยวข้องเยียวยาโดยดำเนินการแก่ผู้กระทำผิดวินัย

การรักษาวินัยโดยตัวข้าราชการเอง

๑. เรียนรู้และเข้าใจวินัย

๒. สำนึกในหน้าที่ที่จะต้องรักษาวินัย

๓. ตระหนักในความสำคัญของวินัย

๔. ปฏิบัติตามวินัย

การรักษาวินัยโดยผู้บังคับบัญชา

๑. เสริมสร้างและพัฒนา
๒. ป้องกัน
๓. ควบคุม

การรักษาวินัยโดยองค์กร

๑. กำหนดนโยบาย
๒. ออกระเบียบกฎเกณฑ์
๓. ส่งเสริมสนับสนุน
๔. กำชับ

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดเป็นข้อห้าม
และข้อปฏิบัติตามมาหมวด ๖ แห่ง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา

๘๒ - มาตรา ๙๗

ข้อกำหนดเรื่องวินัย

๑. วินัยต่อประเทศชาติ
๒. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่
๓. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา
๔. วินัยต่อผู้เรียน
๕. วินัยต่อประชาชน
๖. วินัยต่อผู้ร่วมงาน
๗. วินัยต่อตนเอง

บทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๘๒ ต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็น
ข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด

มาตรา ๘๓ ต้องสนับสนุนการปกครองใน
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๘๔ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจ
และหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรง
หรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือ
ผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ
ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่
ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๕ ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้
เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทาง
ราชการและหน่วยงานการศึกษา มติ
คณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติ
ตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทาง
ราชการและหน่วยงานการศึกษา มติ
คณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาท
เลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษา
ประโยชน์ของทางราชการ เป็นเหตุให้เกิดความ

เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของ
ผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดย
ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทาง
ราชการ

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตาม
คำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ
โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทาง
ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่าง
ร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๗ ต้องตรงเวลา อุทิศเวลาของตน
ให้แก่ทางราชการ และผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้ง
หน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้

การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดย
ไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่
ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการ
ติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อัน
แสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทาง
ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๘ ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม สุภาพเรียบร้อย รักษา
ความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและ
ระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือร่วมปฏิบัติ
ราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความ
เป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อ
ราชการ

การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่
หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อ
ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรง

มาตรา ๘๙ ต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา
หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง
การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้
ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง เป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๐ ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่น
กระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความ
เที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่
ราชการของตน

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้ากระทำโดยมุ่งหมาย
จะให้เป็นการซื้อขายหรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ
เป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มา
ซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือ
ผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ หรือเสื่อมเสีย
ความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๑ ต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือ จ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ เพื่อใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้น ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๒ ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ
หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มี
ลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัท

มาตรา ๙๓ ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตในการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๔ ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และ
รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ
ของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใด ๆ
อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

กระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือ
โทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด
ให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่
เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดย
ประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการ
อื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่าง
ร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพ
ยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญา หรือ
กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือ
นักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ
ของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๕ ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่
เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
มีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิด
วินัยและดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับ
บัญชาซึ่งมีกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัย

มาตรา ๙๖ โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินเดือน

(๓) ลดขั้นเงินเดือน

(๔) ปลดออก

(๕) ไล่ออก

มาตรา ๙๕ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่
เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
มีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำ
ผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้
บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหา
ว่ากระทำผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะ เสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้กระทำโดยการเอาใจใส่ สังเกตการณ์และขจัดเหตุที่อาจ ก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย ในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการ ป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารับดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับ
บัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำ
ผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่
ตามมาตรฐานและตามหมวด ๗ หรือมีพฤติกรรม
ปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
ถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
โดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๗

หมวด ๖

วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๘๒

ต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

- วินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้าม
- วินัยที่บัญญัติเป็นข้อปฏิบัติ

มาตรา ๘๓

ต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น

ตัวอย่าง

(๑) ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่าง ๆ ที่พึงกระทำในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งยุยงส่งเสริมไม่ให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าว (ภาคทัณฑ์)

(๒) พุดชักจูงให้ผู้อื่นฝ่าฝืนในการปกครองระบอบอื่น (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน)

มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง

ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ

- ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
- ด้วยความเสมอภาคและเที่ยงธรรม
- มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร
- ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ
อย่างเคร่งครัด

ตัวอย่าง

- (๑) ไม่ส่งคะแนนการวัดผลตามกำหนด ทำให้ไม่สามารถ
ตัดสินผลการจบหลักสูตรได้ (ตัดเงินเดือน ๒ เดือน)

- ๒) เป็นผู้บริหารโรงเรียน ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ให้เกิดผลดี (ลดชั้นเงินเดือน)
- ๓) ไม่ไปนิเทศการเรียนการสอนกลุ่มพัฒนาอาชีพที่ได้รับ
ให้เปิดสอนในปีงบประมาณ ๒๕๓๖ ทำให้มีการ
ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพ จำนวน ๑๑ กลุ่ม
เป็นเท็จ โดยไม่มีการสอนจริง
(ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่
ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และประมาท
เลินเล่อในหน้าที่ราชการ ตัดเงินเดือน)

(๔) เป็นผู้ลงชื่อในฎีกาเบิกเงินในช่วงที่นางยาใจกระทำผิด
ทุจริตเงินจำนวน ๑๒๙,๓๑๐ บาท หมวดรายจ่ายเงินค่าตอบแทน
โดยไม่ควบคุมกำกับดูแลทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุจริตเงินไป
(ไม่เอาใจใส่ระมัดระวังผลประโยชน์ของทางราชการ ตัดเงินเดือน
๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๕) ใช้ให้เด็กนักเรียนเปิดประตูรั้วโรงเรียน เป็นเหตุให้
นักเรียนได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตาย เนื่องจากประตูรั้วทับ
(ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา
๒ เดือน)

(๖) ประมาทเลินเล่อไม่ดูแลรักษาประตูรั้วอัลลอยซึ่งชำรุด
ล้มทับเด็กนักเรียนถึงแก่ความตายและบาดเจ็บ
(ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ภาคทัณฑ์)

(๗) ข้าราชการครูทำเฉลยข้อสอบให้นักเรียนบางกลุ่มไปทำก่อนสอบด้วยความหวังใยนักศึกษาเกรงว่าจะทำข้อสอบไม่ได้ อันเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาให้ได้คะแนนตามเกณฑ์การวัดผล โดยไม่ปรากฏว่ามีการเรียกร้องค่าตอบแทนจากนักศึกษาแต่อย่างใด (ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ซื่อสัตย์และเที่ยงธรรม ภาคทัณฑ์)

(๘) ฝ่าฝืนข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ (ภาคทัณฑ์)

มาตรา ๘๔ วรรคสอง

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่
ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่
ตนเองหรือผู้อื่น

ตัวอย่าง

- (๑) รับเงินหรือสิ่งของจากผู้มาติดต่อราชการเพื่ออำนวยความสะดวกเป็นกรณีพิเศษ (ภาคทัณฑ์)
- (๒) นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน)
- (๓) รับเงินส่วนลดจากร้านค้าโดยไม่ส่งคืนคลัง(ภาคทัณฑ์)

มาตรา ๘๔ วรรคสาม

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง

(๑) นำเงินราชการที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว (ไล่ออก)

(๒) เปิดเผยข้อสอบของตนหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้ผู้เข้าสอบหรือบุคคลอื่นทราบโดยได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด (ไล่ออก)

(๓) เบิกถอนเงินของโรงเรียน แล้วไม่นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ และไม่สามารถชี้แจงแสดงพยานหลักฐานการใช้จ่ายเงินที่เบิกถอนไปได้ (ไล่ออก)

มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง

ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ

- ให้เป็นไปตามกฎหมาย
- ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา
- ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล
- โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ตัวอย่าง

(๑) มาสายประมาณ ๑๐.๐๐ น. เป็นประจำ

(๒) ขาดราชการติดต่อกัน ๕ วัน และยื่นใบลาข้อนหลัง

แต่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตการลา กิจ (ตัดเงินเดือน ๒ เดือน)

(๓) ไม่มาปฏิบัติราชการ และลงเวลามาปฏิบัติราชการ
ย้อนหลัง (รายงานเท็จ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ละทิ้งหน้าที่ราชการ
ลดชั้นเงินเดือน ๑ ชั้น)

(๔) ลาศึกษาต่อแล้วไม่เอาใจใส่ในการเรียน ไม่รายงานผล
การเรียนให้ผู้บังคับบัญชาทราบ (ตัดเงินเดือน ๑ เดือน)

(๕) ไม่เอาใจใส่งานทั่วไป ปฏิบัติงานล่าช้า ยื่นใบลากิจ
ย้อนหลังโดยไม่มีเหตุพิเศษ ไปราชการโดยที่ผู้บังคับบัญชายังไม่ได้
ลงนามอนุญาต (ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ถือและปฏิบัติตาม
ระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ ไม่อุทิศเวลาของตน
ให้แก่ราชการ และไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์
ของตำแหน่งหน้าที่ของตนมิให้เสื่อมเสีย ตัดเงินเดือน ๕ %
เป็นเวลา ๑ เดือน

(๖) เบิกเงินงบประมาณของทางราชการไปแล้ว นำเงินไปชำระหนี้ล่าช้าเกินกว่า ๓๐ วัน โดยไม่ขอขยายเวลาตามระเบียบการเงิน (ตัดเงินเดือน เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๗) มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริตเงินทุนการศึกษามูลนิธิฟื้นฟูชนบทที่มอบให้นักเรียน จำนวน ๔,๘๐๐ บาท โดยหลงลืม ไม่ นำเข้าบัญชี เมื่อถูกทวงถามจึงได้นำเงินทั้งหมดคืน (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๓ เดือน)

(๘) รับเงินค่าอาหารเสริม(นม) จากเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนแล้วไม่นำไปชำระหนี้ให้ร้านค้าในเวลาอันสมควร เมื่อถูกทวงถามจึงนำไปชำระ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือขอผิดผ่อนกับทางร้านค้า โดยจำนวนเงินที่ยังไม่ได้จ่ายนั้น ได้สำรองจ่ายเป็นวัสดุก่อสร้างรั้วคอนกรีตของโรงเรียน (ลดชั้นเงินเดือน ๑ ชั้น)

(๙) เบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนครูประจำกลุ่มไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๓ เดือน)

(๑๐) ร่วมลงนามกับเจ้าหน้าที่สภาตำบลจัดซื้อครุภัณฑ์ของสภาตำบลโดยมิได้ทำการตรวจสอบ

(๑๑) อนุมัติให้จ่ายเงินทั้ง ๆ ที่ยังไม่มี การตรวจรับพัสดุโดยไม่ปรากฏว่ามีการทุจริต (ลดชั้นเงินเดือน ๑ ชั้น)

(๑๒) เบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๑๓) ออกใบเสร็จรับเงินค่าสมัคร ค่าลงทะเบียนจากนักเรียน โดยไม่มีสำเนาใบเสร็จ ทำให้เข้าใจผิดว่าต้นขั้วใบเสร็จรับเงินสูญหาย ทำให้ไม่มีหลักฐานเพื่อบันทึกงบบัญชีรับเงินประจำวัน (ภาคทัณฑ์)

(๑๔) จัดเก็บเอกสารการเงิน – บัญชี หลักฐานการจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ตามระบบบัญชีของทางราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๑๕) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
เกี่ยวกับเรื่องการเงิน การบัญชี การพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง
(ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน)

(๑๖) ไม่มาปฏิบัติราชการ แต่มาลงเวลาย้อนหลัง
(ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน)

(๑๗) ไม่มาปฏิบัติราชการเพราะป่วย แต่ไม่ส่งใบลาตาม
ระเบียบ (ภาคทัณฑ์)

มาตรา ๘๕ วรรคสอง

- การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

- การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) นำเงินราชการที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบไปฝากให้ผู้อื่นนำเข้าธนาคาร เป็นเหตุให้ผู้อื่นยกเงินไป (ปลดออก)

(๒) อนุมัติเงินอุดหนุนโครงการเกษตรเพื่อการยังชีพ โดยไม่ได้ตรวจสอบจำนวนและรายชื่อนักศึกษาเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ นำเอารายชื่อนักศึกษานอกโครงการมาเบิกร่วมด้วย(ปลดออก)

มาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง

- ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการโดยไม่ขัดขึ้นหรือ หลีกเลียง

- แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ ราชการหรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอ ความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่ง นั้น และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

(๑) ผู้บังคับบัญชาสั่งให้มาทำงานเร่งด่วน ในวันเสาร์ – อาทิตย์ แต่ไม่มาปฏิบัติงาน (ภาคทัณฑ์)

(๒) ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปเข้ารับการฝึกอบรม แต่ไม่ได้ไปเข้ารับการฝึกอบรม (ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน)

มาตรา ๘๖ วรรคสอง

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ
ผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและ
ระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่าง
ร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง

ต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ และผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้

ตัวอย่าง

(๑) ลงเวลาปฏิบัติราชการแล้ว ไม่อยู่ปฏิบัติราชการ ขาดราชการไปเต็มสัปดาห์จนมีอาการมึนเมา (ตัดเงินเดือน ๒ เดือน)

(๒) ละทิ้งหน้าที่คุมห้องสอบ (ภาคทัณฑ์)

(๓) ทอดทิ้งหน้าที่เวรยาม (ลดชั้นเงินเดือน ๑ ชั้น)

(๔) ทอดทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่เวลา ๑๓.๓๐ น.

ถึง ๑๕.๐๐ น. (ภาคทัณฑ์)

มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง

- ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม
- ต้องมีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี
- ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้

ร่วมปฏิบัติราชการ

- ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียน และประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

ตัวอย่าง

(๑) แต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อยมาปฏิบัติหน้าที่ พุดจาก้าวร้าว
(ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๓ เดือน)

(๒) อยู่เบื้องหลังในการยุยงให้ชาวบ้านขับไล่ผู้บังคับบัญชา และ
ให้ผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนคำสั่งย้ายตนเองไปโรงเรียนอื่น

(ลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น)

(๓) ใช้วาจาไม่สุภาพเรียบรมือยต่อผู้บังคับบัญชา
(ตัดเงินเดือน ๑ เดือน)

(๔) โต้เถียงและทำหนังสือร้องเรียนกล่าวหาซึ่งกันและกัน
(ไม่สุภาพเรียบรมือย ไม่รักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการด้วยกัน
ภาคทัณฑ์ทั้งสองราย)

มาตรา ๘๘ วรรคสอง

การก่อกวนก่อกบฏ ทุพหมัน เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน
หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง

ต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจาก
ความเป็นจริง

มาตรา ๘๙ วรรคสอง

การกลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจาก
ความเป็นจริง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง

ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์
อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ใน
ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

มาตรา ๙๐ วรรคสอง

กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะเป็นการซื้อขายหรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิภูฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง

- ต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น

โดยมิชอบ

- ต้องไม่นำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน

ใช้ผู้อื่นนำผลงานทางวิชาการ เพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนด
ตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือน
ในระดับที่สูงขึ้น

มาตรา ๙๑ วรรคสอง

- ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการ
ของผู้อื่นโดยมิชอบ

- รับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่
เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตาม
วรรคหนึ่ง

การกระทำดังกล่าวข้างต้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง

ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่
และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัย
อำนาจและหน้าที่ราชการของตนและแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม
เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๘๓ วรรคสอง

ต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริต โดยการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน

การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง

ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

ตัวอย่าง

- (๑) เล่นไพ่ร่วมกับชาวบ้าน (ประพฤติชั่ว ภาคทัณฑ์)
- (๒) เข้าอยู่ในบริเวณที่มีการเล่นการพนัน จนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดีอาญาในข้อหาเล่นการพนันไฮโล (ประพฤติชั่ว ตัดเงินเดือนเป็นเวลา ๒ เดือน)

(๓) สนับสนุนให้ลูกจ้างเล่นการพนัน หวยหุ้น (ประพฤติชั่ว
ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๑ เดือน)

(๔) เป็นเจ้าบ้านจัดให้มีการเล่นการพนันไพ่แปดเก้า
(ประพฤติชั่ว ลดชั้นเงินเดือน คนละ ๑ ชั้น)

(๕) พานักเรียน ๕ คน ไปรับประทานอาหารและดื่มสุรา
โดยตนเองเมาสุรา พุ่กับโต๊ะในร้านอาหาร (ประพฤติชั่ว
ตัดเงินเดือน เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๖) เมาสุรานอกเวลาราชการ จนมีเมาครองสติไม่ได้ และ
มุดเข้าไปในมุ้งของภรรยาผู้อื่น (ประพฤติชั่ว ตัดเงินเดือน เป็นเวลา
๒ เดือน)

(๗) เมาสุรา กระทำอนาจารและทำร้ายร่างกายนักศึกษา

ฝึกสอนในร้านอาหาร (ประพฤติชั่ว ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๘) พกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะและทะเลาะวิวาทกับพนักงานขับรถและกระเป่าที่วิ่งรับส่งนักเรียน (ประพฤติชั่ว ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน)

(๙) นางสาวศรดาได้ร้องเรียนกล่าวโทษนายมาว่าปลุกปล้ำตน ทั้งที่ไม่เป็นความจริงเพื่อให้ตนได้ย้าย (กระทำการหาผลประโยชน์ อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ ประพฤติชั่ว)

(๑๐) ทะเลาะวิวาท แสดงกิริยาไม่สุภาพเรียบบร้อยซึ่งกัน และกัน (ไม่สุภาพเรียบบร้อย และไม่รักษาความสามัคคีระหว่าง

ข้าราชการด้วยกัน และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว)

มาตรา ๙๔ วรรคสอง และวรรคสาม

กรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้^๑เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๑. การกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ (วรรคสอง)

๒. กระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง (วรรคสอง)

๓. เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด (วรรคสาม)

๔. เล่นการพนันเป็นอาชญา (วรรคสาม)

๕. ล้วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ใน
ความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ (วรรคสาม)

มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่งถึงวรรคหก

ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้
บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย
และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

มาตรา ๙๕ วรรคเจ็ด

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ และตามหมวด ๗ หรือมีพฤติกรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

